Kako je sveti Metod postao bračni posrednik

Sveta Dobroslava – češka princeza, španjolska svetica

Marijan Lipovac

Legenda o toj svetici govori koliku je važnost češka država koja se tek stvarala imala u Europi na kraju devetog stoljeća

Relikvijar svete Eurosije (Dobroslave)

U sjeveroistočnoj Španjolskoj, u blizini Zaragoze i Pamplone, smjestio se grad Jaca (izgovara se „Haka“ i nema veze s našom bivšom premijerkom), nekadašnji glavni grad kraljevine Aragon, poznato španjolsko središte zimskih sportova u kojem su se 1981. i 1998. održale zimske univerzijade i koje je u nekoliko navrata pokušalo dobiti domaćinstvo zimskih olimpijskih igara. Još od srednjeg vijeka zaštitnica grada je sveta Eurosija ili Orozija, svetica zagonetnog porijekla, koja je 880. umrla mučeničkom smrću od ruke Maura. Svetica je osim u Španjolskoj štovana i u dijelovima Francuske i Italije, a zanimljivo je da se zapravo radi o Čehinji Dobroslavi, posvojenoj kćeri prvog povijesno potvrđenog češkog kneza Bořivoja i njegove supruge, svete Ludmile. U Češkoj njen kult danas ne postoji, iako legenda o svetoj Eurosiji govori koliku je važnost češka država koja se tek stvarala imala u Europi na kraju devetog stoljeća. Prema legendi, Dobroslava se rodila 864. kao kći Mojslava, jednog od čeških vojvoda, koji je 872. poginuo u ratu protiv Franaka. Budući da je ostala i bez majke, 11-godišnju Dobroslavu je 875. posvojio češki knez Bořivoj, čija supruga Ludmila je bila tek četiri godina starija. Obje su se krstile 877., a brzo nakon toga u Češkoj su se protiv Bořivoja pobunili oni Česi koji su još bili pogani, pa Bořivoj, Ludmila i Dobroslava odlaze na dvor velikomoravskog kneza Svatopluka u Velehrad, gdje je kao nadbiskup djelovao slavenski apostol sveti Metod. Na poziv pape Ivana VIII., Metod 880. odlazi u Rim kako bi još jednom obranio slavensko bogoslužje, a u isto vrijeme ondje se zateklo i izaslanstvo iz Aragona u vrlo ozbiljnoj misiji. Budući da je nastariji sin kralja Fortúna Jiméneza poginuo u ratu s Maurima, papu su trebali nagovoriti da razriješi svećeničkog reda drugog kraljevog sina Fortúna Garcésa kako bi mogao postati prijestolonasljednik i oženiti se. Da udobrovolje papu, zamolili su ga da sam odredi ženu aragonskog kraljevića. Ivanu VIII. to nije bilo jednostavno pa se požalio Metodu i upitao ima li možda knez Svatopluk rođakinju koja bi bila prikladna postati aragonskom princezom. Metod je odgovorio: „Blaženi oče, Svatopluk nema kćerku ni rođakinju, ali veliki vojvoda iz Češke koji sad živi u izgnanstvu na Svatoplukovu dvoru ima štićenicu koja je mlada kao i njegova supruga i zove se Dobroslava, grčki Eurosia.“ Papa je na to Aragoncima poručio da je našao ženu za njihova kraljevića pa je Metoda u Veliku Moravsku pratila i velika aragonska pratnja. Dobroslava je pristala udati se za Fortúna Garcésa, a pristanak za brak dali su i Svatopluk i Bořivoj. U rujnu 880. Dobroslava je u pratnji Aragonaca krenula prema svojoj novoj domovini, kamo su stigli u listopadu. Prije nego se Dobroslava susrela sa svojim zaručnikom, povorku su napali Mauri koji su Dobroslavu zarobili i tjerali da se odrekne kršćanske vjere. Ona je uporno odbijala i naposlijetku je ubijena. Njen nesuđeni suprug stigao je prekasno da bi je spasio, no u svojoj žalosti zarekao se da će se osvetiti Maurima i progoniti ih do kraja života. Dobroslavu, odnosno Eurosiju, nakon smrti su počeli štovati kao sveticu, a tijelo joj je pokopano u katedrali u Jaci, kamo su u srednjem vijeku hodočastili i Česi. Ondje se nalaze i kapelice posvećene sv. Korneliju, sv. Heleni i sv. Aciselu koji su prema legendi bili Dobroslavini brat, sestra i stric, a popratni natpis jasno kaže da su stigli iz Češke. Blagdan svete Eurosije, odnosno svete Dobroslave je 25. lipnja.